

EUROPA-PARLAMENTET

2009 - 2014

Udvalget om Miljø, Folkesundhed og Fødevarerikkerhed

2011/2056(INI)

28.6.2011

UDTALELSE

fra Udvalget om Miljø, Folkesundhed og Fødevarerikkerhed

til Udvalget om Industri, Forskning og Energi

om en effektiv råstofstrategi for Europa
(2011/2056(INI))

Ordfører for udtalelse(*): Judith A. Merkies

(*) Procedure med associerede udvalg – forretningsordenens artikel 50

PA_NonLeg

FORSLAG

Udvalget om Miljø, Folkesundhed og Fødevarer sikkerhed opfordrer Udvalget om Industri, Forskning og Energi, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende forslag i det beslutningsforslag, det vedtager:

1. glæder sig over Kommissionens meddelelse med titlen "Imødegåelse af udfordringerne på råvaremarkederne og med hensyn til råstoffer" (KOM(2011)0025) og især dens brede fokus på råvarer og genvundne råstoffer fra mineralressourcer og biotiske ressourcer, dens fokus på ressourceeffektivitet og genvinding, og dens anerkendelse af betydningen af urban minedrift som en værdifuld kilde til at hente, genanvende og upcycle råstoffer, og over dens vilje til at se på alle tre søjler i denne varierede udfordring, dvs. sikring af en fair og bæredygtig forsyning af råstoffer fra internationale markeder, fremme af en bæredygtig forsyning i EU og støtte til ressourceeffektivitet og genbrug; bemærker, at genanvendelse ofte resulterer i nedklassificering af materialets værdi, og at der skal rettes større fokus på at upcycle materialer, der vil give det fundne materiale større værdi; påpeger mulighederne for genvinding som en særskilt kategori for at forlænge produkternes levetid, og opfordrer indtrængende Kommissionen til at udvikle genvinding navnlig via sit miljøvenlige design og sine affaldspolitikker; beklager imidlertid manglen på forslag til konkrete foranstaltninger fra Kommissionen og advarer om, at uden sådanne foranstaltninger vil det sandsynligvis ikke være muligt at nå de formulerede mål;
2. understreger - især i forbindelse med råstoffer - at en sammenhængende politik, en strategisk og langsigtet vision, samt en koordineret tilgang hos alle involverede aktører, særlig i Kommissionen, er uhyre vigtig;
3. understreger, at flere data og yderligere undersøgelser er nødvendige for at sikre en mere målrettet tilgang, især med hensyn til analyser af affaldsstrømme, men også potentialet i innovative teknologier til genbrug og substitution;
4. glæder sig over Kommissionens anerkendelse af vigtigheden af urban minedrift som en værdifuld kilde til at indhente, genanvende og upcycle råstoffer og mener, at der er et stort behov for flere oplysninger om urban minedrift, og anmoder derfor Kommissionen om at vurdere først og fremmest potentialet, men også de mulige begrænsninger i denne henseende; påpeger potentialet i genbrug som en separat kategori til at forlænge produkters levetid og opfordrer Kommissionen til at udvikle genbrug;
5. bemærker, at lavere forbrugsniveauer, forebyggelse af affaldsproduktion og genanvendelse er nøglekomponenter for overgangen til en ressourceeffektiv økonomi;
6. fremhæver, at væksten i verdens befolkning, stigningen i forbruget og målsætningerne for EU's økonomiske vækst gør det endnu vigtigere at afkoble vækst fra anvendelse af råstoffer; insisterer derfor på, at der fastsættes reduktionsmål med henblik på at stabilisere forbruget af råstoffer, og foreslår en robust og pålidelig metode til at måle effektiviteten i anvendelsen af ressourcer, som ville resultere i årlige EU-mål for sektorspecifikke ressourcereduktioner; mener, at fremskridt i forhold til disse mål og medlemsstaternes gennemførelse af understøttende politikker skal registreres ifølge det europæiske halvår, rapporteringssystemet til koordinering og overvågning af medlemsstaternes budget- og

strukturpolitikker; anerkender, at der er brug for kommunikationens tre søjler for at tackle den fremtidige stigning i efterspørgslen på råstoffer, men foreslår indførelse af et klart hierarki mellem søjlerne, der først og fremmest prioriterer ressourceeffektivitet og genanvendelse og dernæst udvikling af bæredygtig minedrift i EU og endelig sikringen af en retfærdig og bæredygtig adgang til råstoffer fra tredjelande; understreger, at en effektiv råstofpolitik skal udgøre en del af en integreret tilgang, der trækker på det bedste i den eksisterende europæiske miljølovgivning, og som regulerer ressourceeffektiviteten i mange sektorer; understreger også behovet for en tydelig definition af "ressourceeffektivitet" med videnskabelig basis;

7. opfordrer alle aktører til at øge bevidstheden om konkurrencen med hensyn til anvendelsen af råstoffer; opfordrer Kommissionen til at forske i udviklingen af et råstofhierarki og at tilskynde til en bred drøftelse af den råstofanvendelse, der giver størst mulig merværdi uden at kompromittere miljøet; opfordrer Kommissionen til at kortlægge konkurrencen om de samme materialer og tackle ikke-væsentligt forbrug af råstoffer;
8. opfordrer Kommissionen til at indsamle, analysere og udgive data om tilgængeligheden og adgangsmulighederne og den kommercielle udveksling af råstoffer og genbrugte materialer på EU-niveau; mener desuden, at der skal indsamles data for at muliggøre en sammenligning af materialeegenskaber, muligheder for substitution, den mest effektive anvendelse og udveksling af bedste fremgangsmåder;
9. understreger betydningen af at udvikle, fremme og gennemføre en livscyklustilgang til råstoffer og derved identificere de miljømæssige konsekvenser og internalisere de eksterne miljøomkostninger, der er forbundet med udvindingen og brugen af råstoffer, øge kvaliteten af og forlænge levetiden for disse materialer, og understreger behovet for indikatorer til at måle effektiv ressourceudnyttelse;
10. påpeger vigtigheden af fuldstændig gennemførelse af direktivet om miljøvenligt design¹ i denne henseende med et udvidet fokus på ressourceeffektivitet og andre miljøvirkninger ud over energieffektivitet; opfordrer desuden til obligatorisk indarbejdelse af genanvendelses- og ressourcekrav i alle gennemførelsesforanstaltninger fra 2013; mener, at man skal tage designernes og forskernes rolle aktivt i betragtning, når man sikrer en effektiv udnyttelse af råstofferne i produkternes samlede livscyklus, eftersom man kun kan opnå genanvendelse af høj kvalitet, når hele forsyningskæden er lukket, og alle involverede parter arbejder sammen om at sikre en høj genindvindingsrate;
11. understreger, at innovation er meget vigtig for at imødegå nye udfordringer, og at ressourceeffektiviteten skal være en integreret del af en politik, som er rettet mod fremme af forskning og innovation, der vil stimulere konkurrenceevnen blandt europæiske firmaer;
12. opfordrer Kommissionen til at udvikle en genbrugsstrategi med genvinding så tæt på affaldskilden som muligt, herunder rensning af spildevand, da dette vil muliggøre genvinding af højere koncentrationer af råstoffer, forebygge uoprettelighed, sænke den

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EF af 21. oktober 2009 om rammerne for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af energirelaterede produkter EUT L 285 af 31.10.2009, s. 10.

negative indvirkning på miljøet og muligvis være mere energieffektiv;

13. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til yderligere at øge udviklingen og anvendelsen af egnede økonomiske instrumenter, herunder incitamentter til at stimulere producenternes ansvar med henblik på at fremme effektiv anvendelse af råstoffer og sikre en højere grad af genbrug af råstoffer, genanvendelse og upcycling, genfremstillelighed, ophugning og genvinding; opfordrer især Kommissionen til at revidere direktiverne om miljøvenligt design, om udrangerede køretøjer¹, om affald af elektrisk og elektronisk udstyr² og batterier³; fremhæver betydningen af en effektiv cirkulær økonomi i denne henseende;
14. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at organisere uddannelse og oplysningskampagner for forbrugerne med henblik på at bruge produkter, der er fremkommet via genanvendelse;
15. er af den opfattelse, at en genanvendelse af materialer (i videst muligt omfang) ikke blot reducerer den negative miljøeffekt fra udrangerede materialer (forurenende affald) og afhjælper mangelsituationen for mange primære råstoffer, men samtidig skaber muligheder for industriel udvikling af oprindelige befolkninger; opfordrer Kommissionen til at støtte initiativer til at fremme disse muligheder, som er særlig vigtige i den aktuelle krisesituation;
16. opfordrer Kommissionen til efter en behørig konsekvensanalyse at udvikle et system for effektstyring af alle råstoffer, der pålægger producenterne at registrere råstoffernes oprindelse gennem et gennemsigtigt system efter eksisterende eksempler (f.eks. forordning om tømmer (EU) nr. 995/2010), som giver mulighed for fremtidig udvikling af bæredygtighedskriterier for råstoffer;
17. opfordrer til korrekt og hurtig gennemførelse af rammedirektivet om affald⁴ og indførelse af et deponeringsforbud mod genanvendelige råstoffer, udvikling af kriterier for økologisk design for at sikre genvindelighed af det store flertal af de produkter, der sendes på markedet, samt strenge og ambitiøse effektivitetskriterier for forbrænding med energiudnyttelse, som bør tage sigte på genbrug og genanvendelse af råstoffer i stedet for forbrænding som værktøj til at genindvinde så mange værdifulde råstoffer som muligt, så tidligt og så tæt på kilden som muligt for at forebygge uoprettelighed, reducere negative virkninger på miljøet og øge energieffektiviteten;
18. opfordrer desuden Kommissionen til at fremlægge et forslag til ændring af Direktivet om deponering af affald⁵ samt at udvikle og udvide de opstillede mål i artikel 5, stk. 2, heri;

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/53/EF af 18. september 2000 om udrangerede køretøjer EUT L 269 af 21.10.2000, s. 34.

² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/96/EF af 27. januar 2003 om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE); EUT L 37 af 13.2.2003, s. 24.

³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/66/EU af 6. september 2006 om batterier og akkumulatører og udtjente batterier og akkumulatører samt om ophævelse af direktiv 91/157/EØF EUT L 266 af 26.9.2006, s. 1.

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF af 19. november 2008 om affald og om ophævelse af visse direktiver EUT L 312 af 22.11.2008, s. 3.

⁵ Rådets direktiv 1999/31/EF af 26. april 1999 om deponering af affald; EFT L 182 af 16.7.1999, s. 1.

mener desuden, at i henhold til rammedirektivet om affald bør reduktionsmålet med forbuddet mod at sende bionedbrydeligt kommunalt affald til deponering udvides med start i 2020 til at omfatte alt bionedbrydeligt affald med reduktionsmålet fastsat til 5 %;

19. tilslutter sig Kommissionens analyse, som konkluderer, at bedre gennemførelse og håndhævelse af eksisterende affaldslovgivning er afgørende for at fremme målsætningen om et mere ressourceeffektivt Europa, og opfordrer derfor Kommissionen til at foreslå oprettelse af et gennemførelsesagentur for affald i EU, kombineret med et specifikt europæisk organ for udførelse af direkte miljøinspektioner inden udgangen af 2011, da en bedre gennemførelse af den eksisterende lovgivning – ud over fordelene for miljøet og menneskers sundhed – vil medføre betydelige økonomiske fordele og forøge adgangen til værdifulde sekundære råstoffer;
20. mener, at de mål, der allerede er fastsat i flere direktiver om affaldsindsamling og -sortering, bør uddybes yderligere og fastsættes efter den mest omfattende og bedst tænkelige genvinding af materialer i hver af genanvendelsens faser: indsamling, ophugning, forbehandling og genanvendelse/raffinering;
21. opfordrer Kommissionen til at integrere målsætningerne i handlingsplanen for biodiversitet i råstofstrategien for at styrke forbindelserne mellem økonomi og miljø og tage hensyn til de miljømæssige effekter af udvinding, produktion, anvendelse og bortskaffelse af råstoffer; opfordrer Kommissionen til at støtte udviklingen af strategisk fysisk planlægning i alle medlemsstater med henblik på at skabe balance i råstofudvindingen med andre krav til arealanvendelsen og for at beskytte miljøet og biodiversiteten;
22. glæder sig over udviklingen af instrumenter og indikatorer, som f.eks. initiativ om de økonomiske aspekter ved økosystemer og biodiversitet (TEEB), til at revurdere den monetære værdi af biodiversitet og økosystemer og give en væsentlig indikation af den virkelige pris for udvinding, anvendelse og bortskaffelse af råstoffer, hvorved eksterne omkostninger kan internaliseres; opfordrer Kommissionen til at fremme og stimulere udviklingen og anvendelsen af disse instrumenter;
23. understreger, at udvindingsaktiviteter skal gennemføres under hensyntagen til de højeste standarder for arbejdssikkerhed og miljøbeskyttelse med henblik på at forebygge ulykker og genoprette de berørte områder;
24. bemærker, at man, mens man ved minedrift med brug af cyanid, som udgør en alvorlig miljøtrussel, kun kan producere 2 g guld ud fra 1 t malm, kan fremstille 150 gange så meget – næsten 300 g – ud fra 1 t brugte mobiltelefoner uden at behøve cyanid; minder derfor Kommissionen om Parlamentets beslutning af 5. maj 2010, som opfordrer til et totalforbud i EU mod minedrift med brug af cyanid inden udgangen af 2011¹;
25. understreger den rolle, som virksomhedernes sociale ansvar, overholdelse af de højeste internationale miljø- og arbejdsmæssige standarder og anvendelsen af BAT (bedste tilgængelige teknologier) spiller; understreger endvidere udvindingsvirksomhedernes store

¹ Europa-Parlamentet beslutning af 5. maj 2010 om et generelt forbud mod anvendelse af cyanidteknologi i minedrift inden for EU P7_TA(2010)0145.

ansvar for at sikre, at personer, som bor i nærheden, ikke får påvirket deres helbred negativt af udvindingen; opfordrer Kommissionen til at følge ånden i den amerikanske Dodd-Frank-lov om konfliktminerale og opfordrer indtrængende Kommissionen til at fremlægge et lovforslag; støtter udvindingsindustriens gennemsigtighedsinitiativ;

26. understreger, at udviklingspolitik ikke er et råvarediplomatisk værktøj; er enig i, at handelsaftaler skal tilvejebringe den fleksibilitet, der er nødvendig for at understøtte udviklingslandene i at oprette forbindelser mellem udvindingsindustrien og den lokale industri; er af den opfattelse, at landenes ressourcemæssige suverænitet skal respekteres, og anmoder i denne forbindelse Kommissionen om at anvende en differentieret tilgang, der tager højde for de forskellige nationale sammenhænge, så udviklingslandenes udviklingsmål og industrialisering ikke sættes på spil;
27. understreger behovet for overensstemmelse med de erklærede mål inden for samarbejdspolitik og udviklingshjælp; er af den opfattelse, at udviklingslande, som er rige på råstoffer, ikke skal reduceres til nettoeksportører af råstoffer, men i stedet skal udvikle deres egne industri- og udviklingspolitikker, så de bevæger sig videre fremad i værdikæden; forkaster den neokolonialistiske holdning, der ses forklædt som det såkaldte råvarediplomati;
28. opfordrer til aktiv indførelse og fremme af mere bæredygtige økonomiske modeller, der er afkoblet fra materialebrug, for at sikre den fremtidige tilgængelighed af råstoffer i EU; opfordrer Kommissionen til at udvikle nye instrumenter (for eksempel "grønne certifikater" med henblik på at forøge anvendelsen af sekundære råstoffer), som er rettet mod en mere effektiv udnyttelse af ressourcerne med henblik på at undgå rekyleffekter, og foreslår, at Kommissionen foretager en omfattende undersøgelse af de økonomiske leasingmodeller som alternativer til ejerskab af varer og deres indvirkning på materialeanvendelse og -udvindelse; understreger, at bevidstgørelse er den centrale udfordring i denne henseende;
29. understreger, at en ny indikator, som rækker videre end BNP og måler ressourceforbrug og ressourceproduktivitet, har central betydning for adskillelsen af økonomisk vækst fra materialeforbrug;
30. henleder opmærksomheden på skadevirkningerne fra spekulation i råstoffer; er af den holdning, at det fysiske marked ikke må tilsløres af det finansielle derivatmarked, som har undergået en uforholdsmæssig vækst i årenes løb, hvorfor det er blevet påtrængende nødvendigt at træffe foranstaltninger på dette område; understreger vigtigheden af at have pålidelige officielle informationer om strømmingen af råstoffer og de fysiske beholdninger heraf;
31. opfordrer indtrængende Kommissionen til at undersøge virkningerne af en afgift på mineralske ressourcer, uudnyttede udvundne råstoffer, råstoffer uden for energisektoren, vand- og arealanvendelse, og navnlig eventuelle sideeffekter, såsom ikke-bæredygtig substitution, skatteunddragelse eller omlægning af økonomiske aktiviteter til tredjelande, samt at fremkomme med forslag til EU-instrumenter med henblik herpå på linje med ressourceeffektivitetsprioriteringen; påpeger, at beskatning af primære råstoffer, som f.eks. metaller, ville bidrage til at flytte den komparative fordel over mod genanvendelse i stedet for nyudvinding og ville bidrage til at flytte skattebyrden fra arbejdet over på

ressourcerne;

32. opfordrer Kommissionen til at fortsætte forberedelserne til et innovationspartnerskab om råstoffer på linje med flagskibsinitiativet "Innovation i EU" og understreger vigtigheden af et snævert samarbejde allerede i en tidlig fase mellem alle de i denne henseende berørte institutioner;
33. er af den opfattelse, at man skal fremme forlængelsen af levetiden for produkter og dermed også for råstoffer og organiske materialer, eftersom udvinding, anvendelse og bortskaffelse af disse har en betydelig indvirkning på arealanvendelse, vand, energi og transport; påpeger, at råvarestrategien må integreres i den mere omfattende EU 2020-strategi som en væsentlig del af dennes overordnede mål; opfordrer til mere målrettet innovation i ressourceeffektiviteten og påpeger, at en højere effektivitetsrate i materialeforbruget har betydelig indvirkning på industrien og transportsektoren;
34. opfordrer Kommissionen til at indsamle data om EU's potentiale for at genindvinde råstoffer gennem lossepladsudgravning og udvikle standarder for de forhold, hvorunder lossepladser må udgraves, herunder eventuel genindvinding af andre ressourcer, energieffektivitet i sammenligning med udvinding af primære råstoffer, eventuelle sideeffekter for miljøet og menneskets sundhed (som f.eks. udslip af drivhusgasser og giftstoffer) samt potentialet for energiproduktion og landskabsretablering.

RESULTAT AF DEN ENDELIGE AFSTEMNING I UDVALGET

Dato for vedtagelse	21.6.2011
Resultat af den endelige afstemning	+: 42 -: 2 0: 0
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	János Áder, Kriton Arsenis, Sophie Auconie, Pilar Ayuso, Nessa Childers, Chris Davies, Esther de Lange, Bas Eickhout, Edite Estrela, Jill Evans, Karl-Heinz Florenz, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Julie Girling, Françoise Grossetête, Cristina Gutiérrez-Cortines, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Karin Kadenbach, Linda McAvan, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Gilles Pargneaux, Antonyia Parvanova, Mario Pirillo, Pavel Poc, Vittorio Prodi, Oreste Rossi, Dagmar Roth-Behrendt, Daciana Octavia Sârbu, Carl Schlyter, Horst Schnellhardt, Richard Seeber, Theodoros Skylakakis, Åsa Westlund, Glenis Willmott, Marina Yannakoudakis
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere	João Ferreira, Jutta Haug, Marisa Matias, Judith A. Merkies, Miroslav Mikolášik, Bill Newton Dunn, Birgit Schnieber-Jastram, Michail Tremopoulos